

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 19 Şubat 2026

Sayı: 17111

- 41346

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Orhan Sümer

Adana Milletvekili

2003 yılında Türkiye'de ticari kredi hacminde ilk üç sırayı İş Bankası, Garanti Bankası ve Yapı Kredi gibi özel sermayeli bankalar alırken; 2025-2026 verileri itibarıyla bu tablonun tamamen değiştiği ve ilk üç sırayı Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbank gibi kamu bankalarının aldığı görülmektedir. Kamu bankalarının ticari kredi piyasasındaki bu mutlak hakimiyeti, bankacılık sektörünün doğasına aykırı bir "kamulaşma" riskini beraberinde getirmektedir.

Özellikle düşük faiz politikaları döneminde kamu bankalarının görev zararı pahasına kredi dağıtması, özel bankaların riskten kaçınarak küçülmesine ve yabancı sermayeli bankaların (HSBC, ING, TEB/BNP Paribas vb. örneklerinde görüldüğü üzere) Türkiye pazarından çıkış yollarını aramasına neden olmuştur. Sektördeki bu dengesizlik, "zombi şirketlerin" yüzdürülmesi ve batık kredi riskinin kamu sırtına yüklenmesi endişelerini artırmaktadır.

Bu Bağlamda

1. 2003 yılında ticari kredilerin toplam bankacılık sektörü içindeki payı ile kamu bankalarının bu kredilerdeki payı ne kadardır? 2025 yılı sonu itibarıyla bu oranlar nasıl değişmiştir?
2. Özel bankaların ticari kredi iştahının azalmasının ve pazar payını kamu bankalarına kaptırmasının temel nedenleri Bakanlığınızca nasıl analiz edilmektedir? Uygulanan regülasyonların ve faiz baskısının özel bankaların rekabet gücünü kırdığına dair bir inceleme mevcut mudur?
3. Kamu bankaları tarafından verilen ticari kredilerin "Takibe Dönüşen Alacak" (NPL) oranı nedir? Buna ek olarak, "İkinci Grup" (yakın izlemedeki) kredilerin toplam kredi hacmine oranı kamu bankalarında ne düzeydedir?
4. Son 5 yıl içerisinde kamu bankaları tarafından "yapılandırılan" ticari kredi miktarı ne kadardır? Bu yapılandırmaların kaç, kamu ihaleleriyle büyüyen ve kamuoyunda bilinen holdinglere ve iştiraklerine aittir?

5. Yabancı sermayeli bankaların Türkiye pazarından çıkma veya faaliyetlerini küçültme kararlarının arkasındaki ana nedenler (öngörülebilirlik, kârlılık rasyoları, makroihtiyati tedbirlerin ağırlığı vb.) nelerdir? Türkiye'nin uluslararası finans çevrelerindeki güven endeksi bu çıkışlardan nasıl etkilenmektedir?
6. Kamu bankalarının "Görev Zararı" adı altında bütçeye yüklediği maliyetlerin, ticari kredi genişlemesiyle korelasyonu nedir? Bu zararların nihayetinde vergi mükelleflerine rücu edilmesi "haksız rekabet" ve "kaynak israfı" değil midir?
7. Kamu bankalarının kredi dağıtım süreçlerinde "liyakat" ve "ticari rasyolar" yerine "siyasi yakınlık" kriterinin baz alındığına dair iddialar hakkında bir denetim mekanizması işletilmekte midir?